పాఠశాల పేరు: ________________________________

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం – I (SA-I) 2026–27

తొమ్మిదవ తరగతి — సాంఘిక శాస్త్రం (SOCIAL STUDIES)

తెలుగు మాధ్యమం

నమూనా ప్రశ్నాపత్రం — సెట్ A

సమయం: 3 గంటలు **గరిష్ఠ మార్కులు:** 80

విద్యార్థి పేరు: ____________________________ రోల్ నం.: ___________

సిలబస్: పార్ట్ I (భూమి – సహజ ఆవరణాలు, ఆర్థిక వ్యవస్థ) – మన భూమి; భూమి సహజ ఆవరణాలు: శిలావరణం; జలావరణం; వాతావరణం; జీవావరణం; భారతదేశంలో వ్యవసాయం. పార్ట్ II (మధ్యయుగం నుండి ఆధునిక కాలం వరకు ప్రపంచం) – ప్రజాస్వామిక, జాతీయవాద విప్లవాలు (17, 18, 19 శతాబ్దాలు); పారిశ్రామికీకరణ – సామాజిక మార్పు; సామాజిక నిరసన ఉద్యమాలు; లాటిన్ అమెరికా, ఆసియా, ఆఫ్రికాలలో వలసవాదం; భారతదేశంపై వలసవాద ప్రభావం

సూచనలు:

1. పార్ట్ – A (60 మార్కులు) కు మొదటి 2 గంటల 30 నిమిషాలలో జవాబు పత్రంలో సమాధానాలు రాయాలి.
2. విభాగం – I: 1–6 ప్రశ్నలు, అన్నింటికీ జవాబులు రాయండి, ఒక్కొక్కదానికి 2 మార్కులు. విభాగం – II: 7–12 ప్రశ్నలు, అన్నింటికీ జవాబులు రాయండి, ఒక్కొక్కదానికి 4 మార్కులు.
3. విభాగం – III: 13–16 ప్రశ్నలలో ప్రతిదానికి అంతర్గత ఎంపిక ఉంది; (a) లేదా (b) కు జవాబు రాయండి. ఒక్కొక్కదానికి 6 మార్కులు.
4. 16వ ప్రశ్నకు భారతదేశ, ప్రపంచ అవుట్‌లైన్ పటాలు ఇవ్వబడతాయి. వాటిని జవాబు పత్రానికి జతచేయండి.
5. పార్ట్ – B (20 మార్కులు) కు చివరి 30 నిమిషాలలో ప్రశ్నాపత్రంపైనే జవాబులు రాయాలి.

పార్ట్ – A

సమయం: 2 గంటల 30 నిమిషాలు మార్కులు: 60

విభాగం – I

సూచన: అన్ని ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. ప్రతి ప్రశ్నకు 2 మార్కులు. (6 × 2 = 12)

1. అంతర్జాతీయ దినరేఖ అంటే ఏమిటి?
2. భూమి అంతర్భాగంలోని మూడు పొరల పేర్లు రాయండి.
3. పోటుపాటులు అంటే ఏమిటి? అవి ఎందుకు ఏర్పడతాయి?
4. గ్రహ పవనాలు అంటే ఏమిటి? వాటిలో ఏవైనా రెండింటి పేర్లు రాయండి.
5. 1688లో ఇంగ్లాండులో జరిగిన విప్లవాన్ని 'మహోన్నత విప్లవం' (Glorious Revolution) అని ఎందుకు అంటారు?
6. భారతదేశం నుండి 'సంపద తరలింపు' (drain of wealth) అంటే ఏమిటి?

విభాగం – II

సూచన: అన్ని ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి. ప్రతి ప్రశ్నకు 4 మార్కులు. (6 × 4 = 24)

7. పగలు, రాత్రి ఎలా ఏర్పడతాయి? భూమిపై వేర్వేరు ప్రాంతాలకు వేర్వేరు స్థానిక కాలాలు ఎందుకు ఉంటాయి?
8. శిలాశైథిల్యం (weathering), క్రమక్షయం (erosion) మధ్య ఏవైనా నాలుగు భేదాలు రాయండి.
9. మూడు రకాల వర్షపాతాలను ఉదాహరణలతో వివరించండి.
10. ఆహార గొలుసు అంటే ఏమిటి? ఆహార గొలుసులోని ప్రతి లంకె ఎందుకు ముఖ్యమో ఒక ఉదాహరణతో వివరించండి.

11. ఫ్రెంచి విప్లవానికి గల ఏవైనా నాలుగు కారణాలను వివరించండి.

తెలంగాణలోని చాలా గ్రామాల్లో రైతులు మిరప, పత్తి, కూరగాయల పంటలకు ఇప్పుడు బిందు సేద్యం (డ్రిప్ ఇరిగేషన్) వాడుతున్నారు. సన్నని గొట్టాల ద్వారా నీరు ప్రతి మొక్క వేరుకు చుక్క చుక్కగా చేరుతుంది. ఫిబ్రవరికే ఎండిపోయే తన బావి ఇప్పుడు వేసవి చివరి వరకు నిలుస్తోందని అలాంటి ఒక గ్రామ రైతు చెబుతున్నాడు. కలుపు మొక్కలకు నీరు తక్కువ అందడం వల్ల పంట సమానంగా పెరుగుతోంది, కరెంటు బిల్లు కూడా తగ్గింది.

12. పై పేరాను చదివి వ్యాఖ్యానించండి: బిందు సేద్యం వంటి పద్ధతులు భారతీయ వ్యవసాయానికి ఎలా తోడ్పడతాయి? దీనిని అనుసరించడంలో చిన్న రైతుకు ఎదురయ్యే ఏవైనా రెండు సమస్యలను తెలపండి.

విభాగం – III

సూచన: 13 నుండి 16 వరకు ప్రతి ప్రశ్నలో (a) లేదా (b) లో ఒకదానికి జవాబు రాయండి. ప్రతి ప్రశ్నకు 6 మార్కులు. (4 × 6 = 24)

13. (a) వాతావరణంలోని పొరలను, ప్రతి పొర ముఖ్య లక్షణాలను వివరించండి.

లేదా

(b) సముద్ర ప్రవాహాలు అంటే ఏమిటి? ఉష్ణ, శీతల సముద్ర ప్రవాహాలు వాటి సమీప తీర ప్రాంతాల శీతోష్ణస్థితిని ఎలా ప్రభావితం చేస్తాయో వివరించండి.

14. (a) భారతదేశంలోని మూడు వ్యవసాయ రుతువులను ఉదాహరణలతో వివరించండి. భారతీయ రైతులు ఎదుర్కొంటున్న ప్రధాన సమస్యలు ఏవి?

లేదా

(b) హరిత విప్లవం అంటే ఏమిటి? భారతీయ వ్యవసాయంపై దాని అనుకూల, ప్రతికూల ప్రభావాలను వివరించండి.

15. (a) ఇంగ్లాండులో పారిశ్రామిక విప్లవానికి కారణాలను, సమాజంపై దాని ప్రభావాలను వివరించండి.

లేదా

(b) బ్రిటిష్ వారి భూమిశిస్తు విధానాలు (శాశ్వత శిస్తు విధానం, రైత్వారీ పద్ధతి) భారతీయ రైతులను ఎలా ప్రభావితం చేశాయో వివరించండి.

16. (a) ప్రపంచ అవుట్‌లైన్ పటంలో కింది వాటిని గుర్తించండి: (i) పసిఫిక్ మహాసముద్రం (ii) ఆండీస్ పర్వతాలు (iii) సహారా ఎడారి (iv) రాకీ పర్వతాలు (v) భూమధ్యరేఖ (vi) ఇంగ్లాండు

లేదా

(b) ప్రపంచ అవుట్‌లైన్ పటంలో కింది వాటిని గుర్తించండి: (i) ఫ్రాన్సు (ii) ఇటలీ (iii) జర్మనీ (iv) అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలు (v) బ్రెజిల్ (vi) దక్షిణాఫ్రికా

పార్ట్ – B

సమయం: 30 నిమిషాలు   మార్కులు: 20

I. బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు

సరైన జవాబును ఎంచుకొని, దాని అక్షరాన్ని బ్రాకెట్‌లో రాయండి. (10 × 1 = 10)

1. మన సౌరకుటుంబం ఏ పాలపుంతలో భాగం? [ ]
   (A) ఆండ్రోమెడా (B) పాలపుంత (మిల్కీవే)
   (C) ఓరియన్ (D) సాంబ్రెరో

2. భారత ప్రామాణిక కాలానికి ఆధారమైన రేఖాంశం [ ]
   (A) 0° (B) 82½° తూ. (C) 90° తూ. (D) 75° తూ.

3. భూమి యొక్క పైపొర [ ]
   (A) భూప్రావారం (B) బాహ్య కేంద్రమండలం
   (C) భూపటలం (D) అంతర కేంద్రమండలం

4. ప్రపంచంలో అతిపెద్ద మహాసముద్రం [ ]
   (A) అట్లాంటిక్ (B) హిందూ (C) పసిఫిక్ (D) ఆర్కిటిక్

5. దాదాపు అన్ని వాతావరణ మార్పులు జరిగే పొర [ ]
   (A) ట్రోపోస్ఫియర్ (B) స్ట్రాటోస్ఫియర్
   (C) మీసోస్ఫియర్ (D) థర్మోస్ఫియర్

6. వాయు పీడనాన్ని కొలిచే పరికరం [ ]
   (A) థర్మామీటర్ (B) బారోమీటర్
   (C) హైగ్రోమీటర్ (D) వర్షమాపకం

7. రబీ పంటలను విత్తే కాలం [ ]
   (A) జూన్–జూలై (B) అక్టోబర్–నవంబర్
   (C) మార్చి–ఏప్రిల్ (D) ఆగస్టు–సెప్టెంబర్

8. అమెరికా స్వాతంత్ర్య ప్రకటన ఆమోదించబడిన సంవత్సరం [ ]
   (A) 1776 (B) 1789 (C) 1688 (D) 1815

9. ఆవిరి యంత్రాన్ని మెరుగుపరచినవారు [ ]
   (A) జేమ్స్ వాట్ (B) జాన్ కే
   (C) రిచర్డ్ ఆర్క్‌రైట్ (D) ఎడ్మండ్ కార్ట్‌రైట్

10. శాశ్వత శిస్తు విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టినవారు [ ]
    (A) లార్డ్ డల్హౌసీ (B) లార్డ్ కారన్‌వాలిస్
    (C) థామస్ మన్రో (D) లార్డ్ వెల్లస్లీ

II. ఖాళీలను పూరించండి

(5 × 1 = 5)

11. 0° అక్షాంశం వద్ద ఉన్న ఊహారేఖను __________ అంటారు.

12. శిలలు ఉన్నచోటనే విచ్ఛిన్నం కావడాన్ని __________ అంటారు.

13. వాతావరణంలో అధికంగా ఉండే వాయువు __________.

14. ఫ్రెంచి విప్లవం ప్రారంభమైన సంవత్సరం __________.

15. యూరోపియన్ దేశాలు బెర్లిన్ సమావేశంలో __________ ఖండాన్ని పంచుకున్నాయి.

III. జతపరచండి

గ్రూపు – B లోని సరైన అక్షరాన్ని బ్రాకెట్‌లో రాయండి. *(5 × 1 = 5)*

సం.	గ్రూపు – A		గ్రూపు – B
16.	బిగ్ బ్యాంగ్ ( )	A.	విశ్వం ఆవిర్భావం
17.	మెరియానా అగాధం ( )	B.	సముద్రంలో అత్యంత లోతైన ప్రాంతం
18.	ఓజోన్ పొర ( )	C.	స్ట్రాటోస్పియర్
19.	హరిత విప్లవం ( )	D.	అధిక దిగుబడినిచ్చే వంగడాలు
20.	గారిబాల్డి ( )	E.	ఇటలీ ఏకీకరణ
		F.	జర్మనీ ఏకీకరణ

* * *